

Verksamhetsidé

Sida Civil Society Center

Utgiven av Sida 2005

Avdelning: SEKA/Sida Civil Society Center

Grafisk form och redigering: Högberg.gruppen AB

Omslagsfoto: "World Social Forum 2005, Porto Allegre Brasilien. Foto Dag Jonzon"

Tryckt av Edita Communication AB, 2005

Art.nr: SIDA4785sv

Bakgrund

Detta dokument utgör Sida/SEKA:s verksamhetsidé för Sida Civil Society Center. Dokumentet utgör en brygga mellan SEKA:s övergripande målsättning

"att skapa förutsättningar för fattiga och utsatta människor att leva i fred samt återta och vidmakthålla kontrollen över sina liv"

och centrets arbetsplan som upprättas för varje verksamhetsår. Verksamhetsidén presenterar centrets mål, utgångspunkter, verksamhet, målgrupper och organisation.

Centrets roll

Sida Civil Society Center (SCSC) har funnits sedan 2002 som en resurs primärt för enskilda organisationer och folkrörelser, med fokus på det civila samhällets roll i utvecklingsfrågor. Centrets organisatoriska tillhörighet är SEKA – Sidas avdelning för samverkan med enskilda organisationer, humanitärt bistånd och konflikthantering. Centret har kommit till därför att svenska staten och det svenska civila samhället har ett gemensamt intresse av att kvalitén på utvecklingssamarbetet blir så hög som möjligt.

Med SCSC vill Sida erbjuda en öppen, gemensam plattform för idé- och metodutveckling. Det betyder att SCSC ska präglas av ett dialogklimat där alla typer av frågor ska kunna diskuteras fritt och förutsättningslöst. Initiativ till frågor kan komma från såväl organisationerna som från Sida. Den gemensamma plattformen präglas av en ömsesidig respekt för de olika roller som organisationerna respektive Sida spelar.

Målsättning

SCSC's målsättning är att *bidra till kapacitetsutveckling hos det civila samhällets aktörer inom utvecklingssamarbetet.*

- A. Att vara ett stöd för organisationernas utveckling av kapacitetsutveckling i det befintliga arbetet.
- B. Att fungera som en arena för aktuell debatt inom utvecklingssamarbete i ett civila-samhället-perspektiv. En viktig uppgift är att identifiera och erbjuda möjligheter att diskutera framtidsfrågor inom utvecklingssamarbetet.

Centret erbjuder en mötesplats där praktiker och teoretiker kan mötas och lära av varandra.

Målgrupp

I Sverige finns ett 50-tal nationella organisationer som helt eller delvis arbetar med internationellt utvecklings-samarbete och har samarbete med Sida. Dessa är centrets primära målgrupp för kurser och utbildningar. De utgör eller ingår i någon av de ramorganisationer som har ramavtal med Sida. En sekundär målgrupp består av 500-talet övriga, mindre och mer lokala organisationer och föreningar.

Även om de svenska organisationerna är den primära målgruppen är syftet med hela samarbetet att genom dessa stärka organisationerna i samarbets-länderna.

När det gäller att fungera som en arena (uppgift B ovan), är målgruppen bredare. Centret som mötesplats för dialog om framtidsfrågor omfattar alla forum och aktörer där debatten förs. Det kan utöver organisationer och folkrörelser vara forskningsvärlden, näringslivet, massmedia, andra statliga och kommunala myndigheter med flera.

Strategiska utgångspunkter

En bättre värld utan fattigdom

Sveriges *Politik för global utveckling/PGU* och Sidas *Perspectives on Poverty* beskriver de överordnade målen för verksamheten. Andra dokument som ligger till grund för verksamheten vid centret är andan i Sidas *Field Vision*, som tar sin utgångspunkt i ett globalt perspektiv och i ett ökat inflytande från samarbetsländerna över Sidas verksamhet, samt *Sidas policy för det civila samhället* liksom *Sidas Policy for Capacity Development*. Dessa dokument är, tillsammans med olika policydokument hos de svenska enskilda organisationerna och den utredning som föregick bildandet av centret, vägledande för verksamhetens utformning. Verksamheten ska präglas av ett tydligt globalt perspektiv.

Det civila samhällets betydelse

Verksamheten vid SCSC bygger på Sidas syn på det civila samhället som en betydelsefull aktör i utvecklingssamarbetet. Med det civila samhället menas den arena, skild från staten, marknaden och de enskilda hushållen, i vilken medborgare organiserar sig och agerar tillsammans för gemensamma intressen.

En problematisering av begreppet civila samhället visar att det också kan tjäna destruktiva syften, men kan, när det fungerar som bäst, stärka förutsättningarna för fattiga människor att ta sig ur fattigdomen och förbättra sina livsvillkor. Det kan ske genom att det civila

samhället representerar och kanaliserar deras intressen, mobiliserar folkligt engagemang, agerar påtryckare och erbjuder service. Det civila samhället kan också fungera som en stödjande faktor i uppbyggandet av demokratiska samhällssystem genom demokratisk skolning och fostran. SCSC's verksamhet syftar till att aktivt stödja det civila samhällets aktörer i deras arbete att lära, samverka och påverka.

En lärande organisation

Sida Civil Society Center vill vara en lärande organisation med en grundsyn på människan som nyfiken, ansvarstagande, nyskapande och utvecklingsbenägen. Kunskapssynen bygger på att kunskap är något man förvärvar. Kunskap skapas i ett socialt sammanhang och byggs upp genom gemensam reflektion över gjorda erfarenheter. En lärandeprocess är inte möjlig att i detalj förutse och kontrollera. Den är komplex och förutsätter tillit och förtroende. Denna syn på lärande ligger till grund för den pedagogik som tillämpas vid centret.¹

En organisation är en föränderlig organism, och är också något mera än summan av dess individer. Synen på verksamheten och på centret som organisation utgår från detta. Centrets ämnesområden beskriver olika ingångar till det civila samhällets roll i utvecklingssamarbetet. Som grund ligger en dialogbaserad syn på lärande, förändring och utveckling, där kommunikation är ett centralt begrepp. Att upprätta och bibehålla tydliga kommunikationskanaler är en central fråga för centret. Detta gäller såväl internt inom centret och Sida som externt till organisationer och regionala och lokala aktörer.²

¹ Se "Sida Lär" och Projektrapport från lärstrategiprojektet, Sida PEO/IKU 2004

² Se SCSC:s kommunikationsplan

Verksamhet

En behovsstyrd verksamhet

Verksamheten vid SCSC är behovsstyrd. Behoven kartläggs med hjälp av exempelvis de svenska organisationerna och deras samarbetspartner, Sida, centrets verksamhetsråd eller från andra nationella och internationella källor.

Metoder för kartläggningen kan variera. Till exempel genom seminarier tillsammans med organisationerna vid centret och i fält där både praktiker och forskare bjuds in, genom de kvartals- och årsgenomgångar som SEKA:s handläggare genomför tillsammans med ramorganisationerna eller på annat sätt.

Genom kontinuerlig dialog med olika aktörer kan därmed insatser identifieras, planeras och genomföras i samråd mellan organisationerna och ämnesansvariga vid centret. Förutsättningarna för detta regleras i de ekonomiska villkor som upprättats vid centret.³

Flexibla arbetsmetoder

För att uppnå centrets målsättning arbetar SCSC med en rad olika metoder som till exempel seminarier, projekt och kurser/utbildningar. Den syn på lärande som tidigare beskrivits ska genomsyra all verksamhet vid centret.

1. En mötesplats mellan olika aktörer

SCSC erbjuder en mötesplats mellan enskilda organisationer och Sida, forskare och praktiker. I form av **seminarier** och på andra sätt diskuteras utvecklingsrelaterade problem. Centret och dess ämnesansvariga har en viktig uppgift i att bevaka trender och strömningar inom olika ämnesområden och att föra ut denna kunskap på ett intressant och lättillgängligt sätt. Centrets nyhetsbrev tillsammans med seminarieverksamheten fungerar som en kanal för detta.

2. Ett centrum för metodutveckling

I dialog med Sidas avdelning för policy- och metodfrågor (POM) och andra avdelningar inom verket bevakar och analyserar SCSC svensk och internationell teoribildning och kunskaps-produktion om det civila samhället och dess roll i utvecklingssamarbetet. Teorierna konkretiseras, avgränsas och omvandlas till metoder och verktyg. Detta sker i huvudsak i form av **projekt**, där centret kan fungera som en motor. Centrets bibliotek har en nyckelroll vad gäller informationssökning.

3. En resurs för kompetensutveckling och förändringsarbete

SCSC genomför **kurser och utbildningar** för och tillsammans med svenska enskilda organisationer samt stödjer deras förändringsarbete.

Centret arbetar med kurser på olika sätt:

- a) *öppna kurser vilka kan utvecklas i samverkan med en eller flera organisationer*
- b) *organisationsspecifika kurser.*

³ Se Ekonomiska villkor för enskilda organisationers samarbete med Sida Civil Society Center, Beslut nr 2005-00023.

Organisation

Verksamhetsrådet

Till Sida Civil Society Center är ett verksamhetsråd knutet. Rådet består av elva personer, som kommer från svenska organisationer aktiva inom utvecklings-samarbetet, från andra myndigheter och från forskningsvärlden. Verksamhetsrådet, som möts cirka fyra gånger/år, har en rådgivande funktion till centret, och ska bidra till att verksamheten planeras utifrån viktiga förändringar och behov i omvärlden.

Ledamöterna i verksamhetsrådet utses på två år. De väljs utifrån sin personliga kapacitet, och ska inte ses som representanter för sin organisation eller institution.⁴

Enheten

Med utgångspunkt i den kartläggning av behov som beskrivs ovan planeras verksamheten. Projekt-arbetsformen tillämpas i så hög utsträckning som möjligt. En arbetsplan upprättas inför varje nytt kalenderår, där aktuella projekt identifieras och konkretiseras. Verksamhetens innehåll planeras i huvudsak i programgruppen, som består av programansvariga, projektledare, utbildningsledare, bibliotekarie, enhetsadministratör och enhetschef.

⁴ Se PM för verksamhetsrådet vid SCSC

Till programgruppen knyts efter behov olika former av temporär ämnesförstärkning, som expertis från Sidas ämnesavdelningar, från akademien eller från oberoende konsulter.

Till stöd för verksamheten finns en rad administrativa funktioner; bibliotek, it-stöd, kursadministration och kursgård. Frågor som rör de olika stödfunktionerna och utvecklingsfrågor inom dessa områden behandlas i administrativa gruppen. Enhetsmötet består av all personal vid centret och behandlar frågor som rör hela centrets verksamhet. Frågorna bereds i programgrupp eller administrativ grupp.⁵

⁵ Se Organisationsplan för SCSC

Sida Civil Society Center

– where good ideas meet

Sida Civil Society Center i Härnösand startades 2002 som en mötesplats för enskilda organisationer och folkrörelser vars verksamheter fokuserar på det civila samhällets roll i utvecklingsfrågor.

Så här bor du i gästhemmet Lönnebo

Som kursdeltagare bor man som regel i centrets gästhem, Lönnebo, som ligger i omedelbar anslutning till huvudbyggnaden. Lönnebo består av ett 50-tal enkelrum som även kan användas som dubbelrum vid behov. Toalett och dusch finns i varje rum. I gästhemmet finns ett stort gemensamt kök där det serveras frukost. Det finns även tv-rum, bastu, tvättstuga och andra gemensamhetsutrymmen. Dessutom finns det några dubletter med egen kokvrå. Gästhemmet tillhandahåller lakan och handdukar. Samtliga rum är handikappanpassade.

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

Sida Civil Society Center
Södra Vägen 3D, S-871 40 Härnösand, Sweden
Phone: +46-(0)8-698 50 00
Fax: +46-(0)8-698 56 15
www.sida.se/scsc, sida@sida.se